

ZAKRES EDUKACJI PACJENTA z ustalonym cewnikiem w pęcherzu moczowym

Informacje ogólne

Cewnik Foley'a zakładany jest przez lekarza lub pielęgniarkę, którzy informują pacjenta dlaczego jest on zakładany.

Cewnik Foley'a jest cienką rurką wykonaną z lateksu lub silikonu, która na jednym z końców zakończona jest balonem, który po wypełnieniu zabezpiecza cewnik przed wypadnięciem z pęcherza. W większości przypadków cewnik zakładany jest do pęcherza czasowo, jednak są pacjenci skazani na cewnikowanie do końca życia.

I. Postępowanie z cewnikiem

Pacjent powinien traktować cewnik jak część swojego ciała, a co za tym idzie powinien zadbać o utrzymanie cewnika w czystości. Każdego dnia należy dokładnie myć ujście cewki moczowej oraz wychodzący z niej cewnik ciepłą wodą z mydłem w czasie kąpieli w wannie lub pod prysznicem. Mycie cewnika należy wykonywać ruchami w kierunku od cewnika do worka na mocz, tak aby nie przenosić bakterii w okolice cewki moczowej.

Aby zminimalizować ryzyko infekcji układu moczowego u pacjenta z założonym cewnikiem Foley'a konieczne jest zwiększenie ilości spożywanych płynów. Cewnik i wężyk łączący go z workiem do zbiórki moczu nie mogą być pozaginane.

Należy pamiętać aby worek do zbiórki moczu był poniżej poziomu pęcherza co zapobiega cofaniu się moczu do pęcherza moczowego.

Cewnik Foley'a najczęściej wykonany jest z lateksu, jeśli w przeszłości pacjent miał uczulenie na ten materiał należy zgłosić to urologowi. Alternatywą dla tych pacjentów są cewniki wykonane z silikonu.

II Problemy, które mogą pojawić się u pacjenta z cewnikiem Foley'a w pęcherzu

- Skurcze pęcherza moczowego

Większość pacjentów z cewnikiem Foley'a założonym do pęcherza moczowego odczuwa dyskomfort w postaci bólu podbrzusza, uczucia parcia na mocz, ból/pieczenie w cewce moczowej. Po pewnym czasie nieprzyjemne odczucia ustępują. W przypadku gdyby dolegliwości nie zmniejszały się z czasem, należy się zgłosić do urologa.

- Przeciek wokół cewnika

Przeciekanie moczu obok cewnika Foley'a może pojawić się podczas skurczów pęcherza moczowego lub podczas parcia przy oddawaniu stolca. Zatkanie cewnika Foley'a lub jego zagięcie uniemożliwiające swobodny odpływ moczu może być przyczyną przeciekania moczu obok cewnika Foley'a.

- Krew lub skrzepy w moczu

Balon cewnika Foley'a drażni śluzówkę pęcherza moczowego i gruczoł krokowy, co często jest przyczyną pojawienia się krwi w moczu. Drobne skrzepy w moczu nie powinny budzić niepokoju. W przypadku dużych skrzepów należy skontaktować z urologiem.

- Zatkanie odpływu moczu z cewnika Foley'a

W przypadku podejrzenia zatkania cewnika Foley'a, należy sprawdzić czy cewnik lub wężyk worka do zbiórki moczu nie są pozaginane lub umieszczone powyżej poziomu pęcherza moczowego. W przypadku utrzymującego się braku moczu, bólu podbrzusza z uczuciem parcia na mocz należy skontaktować się z lekarzem.

- Wypadanie cewnika Foley'a

Wypadanie cewnika Foley'a może pojawić się w przypadku nieszczelności balonu . W sytuacji gdy cewnik wypada z pęcherza moczowego skontaktuj się z lekarzem.

- Infekcja układu moczowego

W przypadku cewnika Foley'a wzrasta ryzyko infekcji układu moczowego. W przypadku mętnego, cuchnącego moczu z uczuciem pieczenia pęcherza, cewki moczowej skontaktuj się ze swoim lekarzem.

III Dieta dla pacjenta z ustalonym cewnikiem Foley'a

Zalecenia dietetyczne, których powinien przestrzegać pacjent:

- kontrolować zabarwienie i wygląd moczu z uwzględnieniem spożywanych pokarmów, które naturalnie zabarwiają mocz, np. buraczki, preparaty
- wypijać co najmniej 2 litry płynów na dobę, ponieważ zagęszczony mocz zwiększa ryzyko powstania kamieni moczowych, decyduje też o drożności cewników;
- ograniczyć spożycie szczawianów (zielonych warzyw), które predysponują do powstawania kamieni moczowych;
- kontrolować ilość spożywanego wapnia w diecie - nadmiar zwiększa ryzyko powstania kamieni, niedobór może być powodem powstania osteoporozy;
- ograniczyć spożycie czerwonego mięsa, zwłaszcza przy podniesionym poziomie kwasu moczowego - ryzyko powstania kamicy nerkowej;
- ograniczyć ilość soli ze względu na ryzyko rozwoju choroby nadciśnieniowej, zwłaszcza u osób starszych;
- kontrolować zabarwienie i wygląd moczu z uwzględnieniem przyjmowanych leków np.: preparaty żelaza, niektóre leki na niebiesko, witaminy z grupy B na żółto, zbyt mała ilość wypijanych płynów - mocz ciemny i zagęszczony;
- ograniczyć spożywanie pokarmów zasadowych (białe mięso, białko jaj), można spożywać alkohol w małych ilościach;
- stosować urozmaiconą dietę, która zmniejsza ryzyko powstania kamicy moczowej i gwarantuje optymalny odczyn moczu;
- zachowywać ogólne zasady zdrowego żywienia.

Opracowanie z dn. 19.07.2023 r.

Maja Chwaluczyk

Pielęgniarka Oddziałowa

Oddział Urologii